

1. STUDY LINKS ENVIRONMENT TO GLOBAL HEALTH THREATS

Μέσο: INTERNATIONAL NEW YORK TIMES_KATHIMERINI

Ημ. Έκδοσης: . . .09/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/03/2026

Σελίδα: 1

Study links environment to global health threats

Environmental factors drive much chronic disease risk, with 70-90% of risk tied to environmental conditions, according to Greece's first comprehensive One Health study.

The research highlights links between the health of people, animals and the environment.

Conducted by the Institute of Social and Preventive Medicine (ISPM) for MSD Greece, it seeks to mobilize scientists and communities to address threats to health and ecosystems.

Researchers found up to 90% of chronic diseases stem from hazardous environmental factors, while 75% of infectious diseases are zoonotic.

More than 70% of infectious diseases originate in wildlife, scientists said.

Zoonoses infect more than 1 billion people yearly and cause over 2 million deaths.

The study says 20% of cancers are linked to diet. At least 15% of deaths in Europe are tied to environmental factors.

1. « Η ΝΕΑ ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙ ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ...

Μέσο: REAL NEWS_REAL MONEY

Ημ. Έκδοσης: . . .08/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .08/03/2026

Σελίδα: 4

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Συνέντευξη

Στη **ΜΑΙΡΗ Ι. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**
m.papakonstantinou@realnews.gr

Σε μια νέα εποχή εισέρχεται η χώρα μας στον τομέα της ιατρικής έρευνας, μετά την πρόσφατη δημοσίευση της νέας Κοινής Υπουργικής Απόφασης που επανακαθορίζει το πλαίσιο διεξαγωγής των κλινικών μελετών. Η Ελλάδα γίνεται πιο ελκυστική, ενώ τα οφέλη για την υγεία και την οικονομία είναι πολλαπλά. Για τις ολιστικές αλλαγές που φέρνει η νέα ΚΥΑ και τη συμβολή της στην προσέλκυση επενδύσεων, καθώς και για τον ρόλο και τους στόχους του Συλλόγου Επιχειρήσεων Διεξαγωγής Κλινικών Μελετών Ελλάδας, μιλά στη Realnews η **Ευαγγελία Κοράκη**, πρόεδρος του HACRO (Hellenic Association of CROs) και πρόεδρος και διευθύνουσα σύμβουλος της CORONIS Research S.A.

■ **Ποιες είναι οι πιο κρίσιμες αλλαγές που φέρνει η νέα ΚΥΑ και ποια τα άμεσα οφέλη για την υγεία και την οικονομία;**

Η νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση, που δημοσιεύθηκε πρόσφατα, σηματοδοτεί μια σημαντική προσπάθεια βελτίωσης του θεσμικού περιβάλλοντος για τις κλινικές δοκιμές στη χώρα. Πρακτικά, επιχειρεί να οργανώσει και να εκουγχρονήσει το πλαίσιο διεξαγωγής τους, εισάγοντας κρίσιμες θεσμικές βελτιώσεις για την αντιμετώπιση χρόνιων αδυναμιών, όπως καθυστερήσεις, ασάφειες και γραφειοκρατικές πρακτικές που συχνά αποθάρρυναν επενδύσεις και ερευνητικές ομάδες. Ενδεικτικά, λοιπόν, θα αναφέρουμε πως η νέα ΚΥΑ θεσπίζει πλέον ενιαία πρότυπα συμβάσεων και τυποποιημένα έντυπα και δικαιολογητικά για όλες τις κατηγορίες μελετών. Με τον τρόπο αυτόν αντιμετωπίζεται η πρακτική της «διομορφίας» κάθε νοσοκομείου ως προς το περιεχόμενο του φακέλου της σύμβασης, μια πρακτική που επιβάρυνε τη διαδικασία και αλληλεπληθές νομικές επεξεργασίες και καθυστερήσεις. Επίσης, δίνεται πλέον η δυνατότητα παράλληλης υποβολής φακέλων προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αντί της μέχρι σήμερα διαδοχικής διαδικασίας, επιταχύνοντας ουσιαστικά την έναρξη των μελετών. Επιπλέον, εισάγονται σαφή και δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα για τις εγκρίσεις, καθώς και πλήρης ψηφιοποίηση των διαδικασιών. Τα άμεσα οφέλη είναι πολλαπλά. Για τους ασθενείς σημαίνει ταχύτερη πρόσβαση σε καινοτόμες θεραπείες και νέες θεραπευτικές επιλογές. Για το σύστημα υγείας σημαίνει ενίσχυση της επιστημονικής δραστηριότητας των νοσοκομείων και αξιοποίηση πόρων που προέρχονται από την έρευνα. Και για την οικονομία σημαίνει ένα πιο αξιόπιστο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, ικανό να προσελκύσει περισσότερες επενδύσεις κλινικής έρευνας στη χώρα.

■ **Με βάση τη νέα ΚΥΑ, πόσο πιο ελκυστική γίνεται η Ελλάδα για τη διεξαγωγή κλινικών μελετών σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες;**

Η Ελλάδα μπορεί να γίνει πιο ελκυστική για τη διεξαγωγή κλινικών μελετών στον βαθμό που καταφέρει να βελτιώσει έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες ανταγωνιστικότητας στην κλινική έρευνα: την ταχύτητα έναρξης των μελετών. Στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, όπου οι κορυφαίοι πολυκεντρικών μελετών επιλέγουν χώρες με βάση το πόσο γρήγορα μπορούν να ενεργοποιηθούν ερευνητικά κέντρα και να ξεκινήσει η ένταξη ασθενών, η προβλεψιμότητα και η συντόμευση των διαδικασιών παίζουν καθοριστικό ρόλο. Η νέα ΚΥΑ κινείται προς αυτή την κατεύθυνση,

Ευαγγελία Κοράκη Πρόεδρος του Hellenic Association of CROs, πρόεδρος και διευθύνουσα σύμβουλος της CORONIS Research S.A.

«Οι αλλαγές που φέρνει η νέα ΚΥΑ στις κλινικές μελέτες»

«Η απόφαση, που δημοσιεύθηκε πρόσφατα, σηματοδοτεί μια σημαντική προσπάθεια βελτίωσης του θεσμικού περιβάλλοντος στη χώρα»

επιχειρώντας να περιορίσει δύο βασικά ανταγωνιστικά μειονεκτήματα: την απρόβλεπτη διάρκεια μέχρι την έναρξη και την ανομοιομορφία των διαδικασιών από κέντρο σε κέντρο.

Η τυποποίηση συμβάσεων και δικαιολογητικών, η δυνατότητα παράλληλων ενεργειών, τα σαφή χρονοδιαγράμματα και η ψηφιοποίηση των διαδικασιών δημιουργούν ένα πιο προβλέψιμο περιβάλλον για τους χορηγούς. Μπορούμε, λοιπόν, να μειώσουμε σημαντικά το ρυθμιστικό ρίσκο και να βελτιώσουμε τη συνολική ανταγωνιστικότητα της χώρας.

“ Τα άμεσα οφέλη είναι πολλαπλά. Για τους ασθενείς σημαίνει ταχύτερη πρόσβαση σε καινοτόμες θεραπείες. Για το σύστημα υγείας σημαίνει ενίσχυση της επιστημονικής δραστηριότητας των νοσοκομείων και αξιοποίηση πόρων που προέρχονται από την έρευνα. Και για την οικονομία σημαίνει ένα πιο αξιόπιστο και ανταγωνιστικό περιβάλλον ”

■ **Πώς εκτιμάτε ότι η νέα ΚΥΑ θα επηρεάσει το ύψος των επενδύσεων σε κλινικές μελέτες στην Ελλάδα το 2026;**

Από μόνη της μια κανονιστική ρύθμιση δεν μπορεί να καθορίσει το ύψος των επενδύσεων σε κλινικές μελέτες. Μπορεί όμως να λειτουργήσει ως σημαντικός μοχλός ενίσχυσης, δημιουργώντας ένα πιο σταθερό και προβλέψιμο περιβάλλον για όσους σχεδιάζουν και υλοποιούν μελέτες. Το 2026 μπορεί να είναι χρονιά ορατής ενίσχυσης, υπό μία βασική προϋπόθεση: η ΚΥΑ να εφαρμοστεί με συνέπεια και αποτελεσματικότητα σε όλα τα στάδια και από όλους τους εμπλεκόμενους. Όπως είπαμε, η νέα ρύθμιση επιδιώκει να βελτιώσει το συνολικό επενδυτικό περιβάλλον για πολυκεντρικές μελέτες, ιδιαίτερα μέσα σε ένα πλαίσιο στο οποίο οι κορυφαίοι λαμβάνουν γρήγορα αποφάσεις για το πού θα ενεργοποιήσουν ερευνητικά κέντρα. Ωστόσο, οι επενδύσεις δεν αυξάνονται μόνο μέσω της νομοθεσίας. Απαιτούνται, επίσης, επιχειρησιακή ετοιμότητα, επαρκής στελέχωση των δομών, εκπαίδευση και συνεπής τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων. Εφόσον αυτά προχωρήσουν παράλληλα, η ΚΥΑ μπορεί πράγματι να λειτουργήσει ως καταλύτης για την ενίσχυση των επενδύσεων στην κλινική έρευνα, ήδη από το 2026.

■ **Ποιες είναι οι στόχοι του HACRO για την αύξηση των κλινικών μελετών για την επόμενη διετία;**

Η θεσμική μας επιδίωξη ως HACRO είναι να συμβάλουμε στη διαμόρφωση ενός πιο λειτουργικού και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος για την κλινική έρευνα στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκουμε να συμμετέχουμε ενεργά στον διάλογο με την πολιτεία και τους εμπλεκόμενους φορείς, καταθέτοντας τεκμηριωμένες προτάσεις και αναδεικνύοντας καλές πρακτικές που εφαρμόζονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η εμπειρία των μελών του HACRO από τη διαχείριση κλινικών μελετών, σε συνδυασμό με τη συνεχή επαφή μας με δίκτυα CROs σε όλη την Ευρώπη, μας επιτρέπει να μεταφέρουμε τεχνογνωσία και να συμβάλουμε στην προσαρμογή λύσεων που μπορούν να βελτιώσουν τη λειτουργία του συστήματος. Για την επόμενη διετία, η επιδίωξή μας είναι να συμβάλουμε θεσμικά στη σταδιακή βελτίωση των διαδικασιών και των υποδομών της κλινικής έρευνας ώστε η Ελλάδα να αξιοποιήσει καλύτερα τις δυνατότητές της ως χώρας υποδοχής κλινικών μελετών.

2. ΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσο: ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/03/2026

Σελίδα: 1

Πώς η Ελλάδα θα
κερδίσει το στοίχημα
της ιατρικής έρευνας

Κλινικές μελέτες ΡΕΠΟΡΤΑΖ > 14, 19

27.000.000
λιγότερες ημέρες
νοσηλείας στην Ευρώπη

10.500.000.000 €
όφελος για τα συστήματα Υγείας

2. ΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσο: ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/03/2026

Σελίδα: 14

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Βασίλης Βενιζέλος

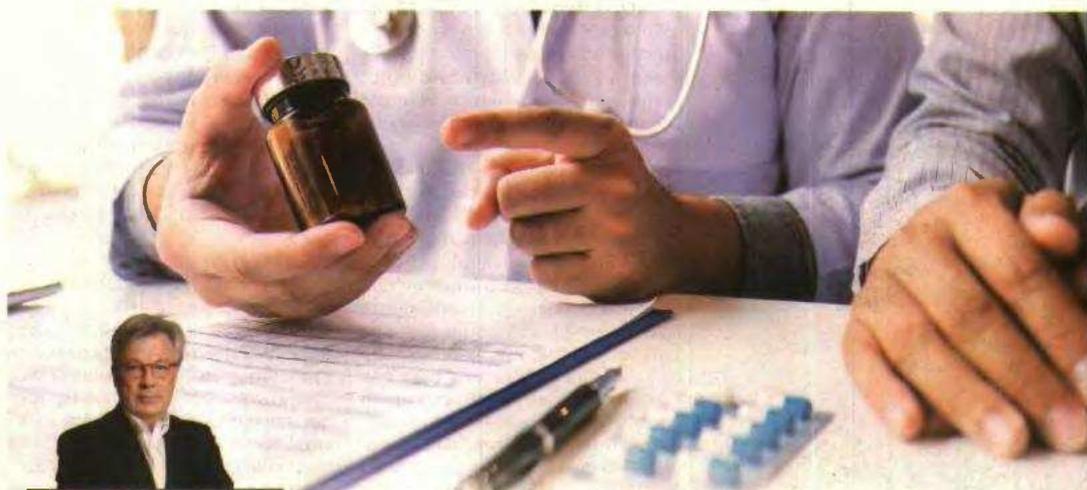
Το παγκόσμιο οικοσύστημα των κλινικών μελετών αλλάζει με ταχείς ρυθμούς. Ενώ ο συνολικός αριθμός των εμπορικών κλινικών μελετών, οι οποίες αρχίζουν διεθνώς, αυξήθηκε κατά 38% την τελευταία δεκαετία, η Ευρώπη χάνει σταδιακά έδαφος, την ώρα που η Ασία αναδεικνύεται σε βασικό προορισμό για νέες κλινικές μελέτες. Η μετατόπιση αυτή αποτυπώνεται ξεκάθαρα στα στοιχεία: το μερίδιο της Ευρώπης στο σύνολο των εμπορικών κλινικών μελετών μειώθηκε από 22% το 2013, σε 18% το 2018, και μόλις 12% το 2023.

Και όμως, οι κλινικές μελέτες αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους μοχλούς ανάπτυξης για την ευρωπαϊκή οικονομία και τα συστήματα Υγείας, και πρωτίστως για τους ίδιους τους ασθενείς. Υπολογίζεται ότι (τουλάχιστον στην Ευρώπη) η φαρμακοβιομηχανία δημιουργεί, μέσω των κλινικών μελετών, υπεραξία της τάξης περίπου των 22 δισ. ευρώ, και διατηρεί 165.000 πολύ καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Μάλιστα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Κομισιόν, εκτιμάται ότι περίπου 27.000.000 ημέρες νοσηλείας προλαμβάνονται από τη διενέργεια και την ολοκλήρωση νέων κλινικών μελετών, με αποτέλεσμα να εξοικονομούνται περίπου 10,5 δισ. ευρώ για τα ευρωπαϊκά συστήματα Υγείας. Στην Ελλάδα, όμως, από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι τα τελευταία χρόνια η δυναμική για την προσέλκυση κλινικών μελετών στη χώρα έχει επιβραδύνει. Σύμφωνα με παράγοντες της φαρμακευτικής αγοράς, με τους οποίους συνυμνήθησε η «Α», «το πρόγραμμα για την ενίσχυση των επενδύσεων, μέσω του μηχανισμού του συμπληρωσμού του επενδυτικού clawback, το οποίο αρχικά δημιούργησε μεγάλες προσδοκίες, εμφανίζει πλέον σημαντική κάμψη».

Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα οποία μας παραθέτουν οι ίδιοι παράγοντες, «είναι ενδεικτικό ότι το 2021 συμπληρώθηκαν περίπου 50.000.000 ευρώ, από επενδύσεις σε κλινικές μελέτες, ενώ το 2024 το ποσό περιορίστηκε μόλις στα 5.000.000 ευρώ. Συνολικά, οι επενδύσεις σε κλινικές μελέτες παραμένουν σταθερές γύρω στα 100.000.000 ευρώ ετησίως, επίπεδο σημαντικά χαμηλότερο από τις πραγματικές δυνατότητες της χώρας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αγοράς, η δυναμική της Ελλάδας θα μπορούσε να φτάσει τουλάχιστον στο τριπλάσιο αυτού του ποσού».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

Πέρα από τα οικονομικά οφέλη, οι κλινικές μελέτες έχουν ισχυρό κοινωνικό αποτύπωμα, σύμφωνα με την επιστολή, την οποία απέστειλε την περασμένη Δευτέρα ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ) προς το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Σύμφωνα με τις πολύ καλά πληροφορημένες πηγές της «Α», ο ΣΦΕΕ επισημαίνει στην επιστολή

Με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο η χώρα μας μπορεί να εξελιχθεί σε ελκυστικό διεθνή προορισμό

Μιχάλης Χειμώνας
Γενικός Διευθυντής ΣΦΕΕ

22 δισ. €
υπεραξία δημιουργεί ετησίως η ευρωπαϊκή φαρμακοβιομηχανία μέσω των κλινικών μελετών και διατηρεί

165.000
πολύ καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας

12%
το μερίδιο της Γηραιάς Ηπείρου σε νέες κλινικές μελέτες το 2023 (από 22% το 2013)

Πώς θα κερδίσει το στοίχημα της ιατρικής έρευνας η Ελλάδα

27.000.000 λιγότερες ημέρες νοσηλείας στην Ευρώπη χάρη στις κλινικές μελέτες, με όφελος 10,5 δισ. ευρώ για τα συστήματα Υγείας και δωρεάν πρόσβαση ασθενών σε πανάκριβες καινοτόμες θεραπείες

του τρία βασικά πλεονεκτήματα:

↓ Πρόσβαση των ασθενών στην καινοτομία: Οι ασθενείς που συμμετέχουν σε κλινικές μελέτες λαμβάνουν σήμερα δωρεάν θεραπείες που θα κυκλοφορήσουν στην αγορά σε πέντε έως δέκα χρόνια.

↓ Σημαντική εξοικονόμηση για το σύστημα Υγείας: Οι θεραπείες αυτές, συχνά υψηλού κόστους, καλύπτονται πλήρως από τις φαρμακευτικές εταιρείες. Για παράδειγμα, μια σύγχρονη ανοσοθεραπεία για τον καρκίνο μπορεί να κοστίζει περίπου- ακόμη και 70.000 ευρώ, ποσό που δεν επιβαρύνει ούτε τον ασθενή ούτε το δημόσιο σύστημα Υγείας.

↓ Ενίσχυση των δημόσιων νοσοκομείων και της επιστημονικής κοινότητας: Οι πόροι των κλινικών μελετών κατευθύνονται κυρίως στα μεγάλα νοσοκομεία του ΕΣΥ της χώρας μας, καθώς και σε ερευνητές και γιατρούς, με αποτέλεσμα να ενισχύονται και η επιστημονική δραστηριότητα και η παραμονή υψηλά εξειδικευμένων επιστημόνων στη χώρα μας.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ

Η προσέλκυση κλινικών μελετών στην Ελλάδα πρέπει να αποτελέσει στρατηγική προτεραιότητα, όπως γίνεται προφανές. Με στοχευμένες μεταρρυθμίσεις, η Ελλάδα μπορεί να ανακτήσει λίαν συντόμως το χαμένο έδαφος και να μετατραπεί σε περιφερειακό κόμβο διεξαγωγής κλινικών μελετών.

Από την πλευρά των φαρμακευτικών εταιρειών, διατυπώνεται η υπόθεση εργασίας, σύμφωνα με την οποία η σημερινή εικόνα της ερευνητικής δραστηριότητας στην Ελλάδα αναδεικνύει, τέσσερις βασικούς τομείς οι οποίοι χρειάζονται βελτίωση:

↓ Βελτίωση των διαδικασιών για την επιλογή των ασθενών οι οποίοι θα συμμετάσχουν σε κλινικές μελέτες.

↓ Εξειδικευμένη εκπαίδευση για το σύνολο των αρμοδίου διοικητικού και οικονομικού προσωπικού των νοσοκομείων του ΕΣΥ, τα οποία «υποδέχονται» τη διενέργεια κλινικών μελετών.

↓ Οριακή, αλλά ουσιαστική απλοποίηση του διοικητικού πλαισίου και των σχετικών με τις κλινικές μελέτες διαδικασιών. ↓ Θέσπιση ουσιαστικών κινήτρων για επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη, καθώς και ψηφιοποίηση των υποδομών, πρόγραμμα το οποίο έχει ήδη αρχίσει να «τρέχει» με πρωτοβουλία του αρμόδιου υπουργού Άδωνι Γεωργιάδη.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ «Α»

Σε αποκλειστική δήλωσή του στην «Α», ο γενικός διευθυντής του Σύνδεσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ), Μιχάλης Χειμώνας, εστιάζοντας ιδιαίτερα στο θεσμικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διενέργεια κλινικών μελετών, τονίζει ότι «με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, η Ελλάδα μπορεί να αξιοποιήσει το σημαντικό επιστημονικό της κεφάλαιο και να εξελιχθεί σε ελκυστικό προορισμό για διεθνείς κλινικές μελέτες, συμβάλλοντας παράλληλα στην ανάπτυξη της οικονομίας και της υγείας».

2. ΠΩΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσο: ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/03/2026

Σελίδα: 19

>300.000.000 €

η ετήσια δυναμική της Ελλάδας
για επενδύσεις σε κλινικές μελέτες
(από 100.000.000 ευρώ σήμερα)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ

Οι κλινικές μελέτες είναι επιστημονικές, ιατρικές, ερευνητικές μελέτες, στις οποίες συμμετέχουν πολίτες. Τα νέα φάρμακα μελετώνται αρχικά σε ένα εργαστήριο, και αυτά που φαίνονται ελπιδοφόρα συνεχίζουν να μελετώνται με προσοχή στους ανθρώπους, μέσω των κλινικών μελετών. Ο σκοπός μιας κλινικής μελέτης είναι να εξετάσει νέα φάρμακα και να ελέγξει πόσο αποτελεσματικά είναι, για να βοηθήσουν στη βελτίωση της κατάστασης των ασθενών ή έστω για τη μη επιδείνωσή τους.

Οι κλινικές μελέτες εξετάζουν επίσης κατά πόσο τα νέα φάρμακα είναι ασφαλή και αν έχουν ανεπιθύμητες ενέργειες. Χωρίς τις κλινικές μελέτες, δεν θα υπήρχε επαρκής τεκμηρίωση ότι μια νέα θεραπεία είναι αποτελεσματική και ασφαλής. Όλα τα φάρμακα που είναι διαθέσιμα αυτή τη στιγμή, έχουν ελεγχθεί με προσοχή μέσω κλινικών μελετών. Υπάρχουν ενδείξεις και επιστημονικά στοιχεία που δείχνουν πόσο αποτελεσματικά είναι αυτά τα φάρμακα και αν μπορεί να εμφανιστούν ανεπιθύμητες ενέργειες. Αυτές οι πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για να βοηθήσουν τους γιατρούς να κατανοήσουν ποιες θεραπείες είναι οι καταλληλότερες για τους ασθενείς τους και για τις επίσημες ρυθμιστικές αρχές σε κάθε χώρα ή περιοχή, προκειμένου να αποφασίσουν αν θα εγκρίνουν την εμπορική κυκλοφορία ή/και τη χρήση του φαρμάκου.

Εξαρση κρουσμάτων ιλαράς στις ΗΠΑ σε ανεμβολίαστους

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Τα αυτονόητα μέτρα για την ανάσχεση της εξάπλωσης της ιλαράς απέτυχε να λάβει η κυβέρνηση Τραμπ, με τον αριθμό κρουσμάτων της νόσου να ξεπερνάει τώρα τα 1.100.

Ειδικοί εκτιμούν ότι οι κυβερνητικές υπηρεσίες υιοθέτησαν νωθρή στάση απέναντι στον ιδιαίτερα μεταδοτικό ιό, τόσο όσον αφορά την ενημέρωση του κοινού όσο και τη χρηματοδότηση της πρόληψης. «Ένας από τους επικεφαλής του ομοσπονδιακού Κέντρου Ελέγχου Λοιμώξεων (CDC) αναφέρθηκε στη δραματική αύξηση κρουσμάτων ιλαράς και –σε ορισμένες πολιτείες– θανάτων, χρησιμοποιώντας τον όρο “λειτουργικό κόστος”. Η υπηρεσία CDC δεν εκτιμά ότι η καταγραφή κρουσμάτων ιλαράς είναι σημαντική», λέει στην εφημερίδα The Guardian ο Αλόνσο Πλάου, πρώην στέλεχος κρατικών υγειονομικών υπηρεσιών και σημερινός επιστημονικός επικεφαλής του Ιδρύματος Robert Wood Johnson.

Το CDC παραδέχεται ότι ένα σε κάθε 1.000 παιδιά που θα προσβληθούν με ιλαρά θα αναπτύξει εγκεφαλίτιδα, ενώ τρία σε κάθε 1.000 παιδιά θα πεθάνουν. Ο αριθμός των 1.136 κρουσμάτων ιλαράς που κατέγραψε το CDC μέχρι τις 26 Φεβρουαρίου είναι έξι φορές μεγαλύτερος από τον συνηθισμένο ετήσιο αριθμό κρουσμάτων, ενώ το ανεξάρτητο κέντρο λοιμώξεων του Πανεπιστημίου Τζονς Χόπ-

το. Όταν ολοένα και περισσότεροι γονείς επιλέγουν να μην εμβολιάσουν τα παιδιά τους, θα δεις περισσότερες μολύνσεις, περισσότερες νοσηλίες και περισσότερους θανάτους. Παιδιά πεθαίνουν από μια ιάσιμη ασθένεια, που προλαμβάνεται με εμβολιασμό, γιατί οι γονείς τους φοβούνται περισσότερο τα εμβόλια παρά τη νόσο», λέει ο δρ Πολ Οφίτ, λοιμωξιολόγος στο Νοσοκομείο Παιδών της Φιλαδέλφειας.

Περισσότερες από τις μισές αμερικανικές πολιτείες ανέφεραν τουλάχιστον ένα κρούσμα ιλαράς φέτος, ενώ τρεις εστίες μόλυνσης διευρύνονται αυτή τη στιγμή στη χώρα. Ρεκόρ κρουσμάτων σε περιοχή της Νότιας Καρολίνας οδήγησε σε 985 κρούσματα από την εμφάνισή της τον Οκτώβριο.

Η έξαρση εστιάζεται στην κομητεία Σπάρτανμπεργκ, όπου τα ποσοστά εμβολιασμού είναι ιδιαίτερα χαμηλά. Οπως και αλλού στις ΗΠΑ, τα κρούσματα στη Νότια Καρολίνα αφορούν ανθρώπους που δεν έλαβαν το τριπλούν εμβόλιο. Παρότι δεν

Προσβάλλει κυρίως παιδιά, ενώ καταγράφηκαν τρεις θάνατοι – Επανεμφάνιση και της παρωτίτιδας.

3. ΘΑΝΑΤΟΙ ΑΠΟ ΙΛΑΡΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .07/03/2026

Σελίδα: 11

κινς εκτιμά ότι τα στοιχεία του CDC υποτιμούν το πρόβλημα.

Απειλητική λοίμωξη

«Η παρούσα επιδημιολογική πορεία της ιλαράς είναι απογοητευτική, καταθλιπτική και απειλητική. Η ιλαρά είναι βίαιη λοίμωξη και θα έπρεπε να κάνουμε τα πάντα για να την προλάβουμε. Μπορεί να πλήξει υγιή παιδιά προκαλώντας τους βαρύτερα συμπτώματα, ενώ την ίδια στιγμή υπάρχει ασφαλές και αποτελεσματικό εμβόλιο», λέει στο δίκτυο CNN ο Ουίλιαμ Σάφνερ, ειδικός των λοιμωδών νόσων στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Βάντερμπιλτ.

Η πλειονότητα των κρουσμάτων που έχουν καταγραφεί φέτος στις ΗΠΑ (ποσοστό 96%) αφορά άτομα που δεν έχουν εμβολιασθεί με το τριπλούν εμβόλιο MMR (ιλαρά, παρωτίτιδα, ερυθρά) ή δεν έλαβαν και τις δύο δόσεις του. Το 80% των κρουσμάτων καταγράφηκε σε παιδιά και εφήβους, με ένα στα τέσσερα κρούσματα σε παιδιά κάτω των 5 ετών.

Πέρυσι, τρεις άνθρωποι πέθαναν από ιλαρά: δύο παιδιά στο Τέξας και ένας ενήλικος στο Νιου Μέξικο, όλοι τους ανεμβολίαστοι. «Δυστυχώς, θα πρέπει να προετοιμαστούμε για θανάτους, και αυτό είναι ασυγχώρη-

έχουν αναφερθεί θάνατοι, οι ιατρικές υπηρεσίες της Νότιας Καρολίνας κατέγραψαν σοβαρές επιπλοκές σε ασθενείς με ιλαρά, όπως πνευμονίες και εγκεφαλίτιδες, ικανές να οδηγήσουν σε κώφωση ή μόνιμα νευρολογικά προβλήματα.

Εξαρση κρουσμάτων στις Ηνωμένες Πολιτείες καταγράφει και μία ακόμη παιδική ασθένεια, η παρωτίτιδα, με τον αριθμό μολύνσεων να εκτινάσσεται και πάλι. Μετά την έγκριση του πρώτου εμβολίου κατά της παρωτίτιδας το 1967, ο αριθμός κρουσμάτων στις ΗΠΑ υποχώρησε από 152.000 το 1967 σε 231 το 2003, σύμφωνα με στοιχεία του CDC.

Η αποφυγή εμβολιασμού είναι ο κύριος υπεύθυνος του φαινομένου. Η αντιμετώπιση της παρωτίτιδας είναι ιδιαίτερα δύσκολη, καθώς οι φορείς του ιού αγνοούν ότι έχουν νοσήσει και συνεχίζουν να τον μεταδίδουν μέχρι την εμφάνιση συμπτωμάτων. Η εμφάνιση του χαρακτηριστικού οιδήματος στους αδένες του λαιμού, που δίνει στην ασθένεια το όνομα μαγουλάδες, πραγματοποιείται την πέμπτη ημέρα της επώασης, ενώ ο ασθενής μεταδίδει τον ιό από την πρώτη κιόλας ημέρα.

REUTERS

4. « ΚΑΠΕΛΟ » 3.000 ΔΟΛ . ΓΙΑ ΚΟΝΤΕΙΝΕΡ ΠΡΟΣ Μ . ΑΝΑΤΟΛΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .07/03/2026

Σελίδα: 1

«Καπέλο» 3.000 δολ. για κοντέινερ προς Μ. Ανατολή

Εκτινάχθηκε το κόστος για τις εξαγωγές λόγω του πολέμου

Μετά τους δασμούς Τραμπ και την υποτονική οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη, οι ελληνικές εξαγωγές αντιμετωπίζουν μία ακόμη πρόκληση: τον πόλεμο στο Ιράν, που επηρεάζει αγορές στις οποίες κατευθύνονται ελληνικά προϊόντα αξίας άνω των 3

δισ. ευρώ ετησίως. Οι εξαγωγείς έχουν δει το μεταφορικό κόστος να εκτινάσσεται. Ο ναύλος για κοντέινερ 40 ποδών με ρύζι από Πειραιά για Ιορδανία ή Σαουδική Αραβία ήταν 600 δολάρια και έχει επιβαρυνθεί με επίναυλο 3.000 δολαρίων. **Σελ. 23**

4. « ΚΑΠΕΛΟ » 3.000 ΔΟΛ . ΓΙΑ ΚΟΝΤΕΙΝΕΡ ΠΡΟΣ Μ . ΑΝΑΤΟΛΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .07/03/2026

Σελίδα: 21

Ανω των 3,1 δισ. οι ελληνικές εξαγωγές προς τη Μέση Ανατολή

*Εκτίναξη μεταφορικού κόστους και
φόβος για απώλεια σημαντικών αγορών*

Η επιθεση των ΗΠΑ - Ισραήλ στο Ιράν έχει εκτοξεύσει το μεταφορικό κόστος των ελληνικών εξαγωγών προς τη Μέση Ανατολή. Ένα κοντέινερ 40 ποδών με ρύζι, για το οποίο ο ναύλος ήταν 600 δολάρια από Πειραιά για Ιορδανία ή για Σαουδική Αραβία, από τις αρχές της εβδομάδας έχει επιβαρυνθεί με επιπλέον 3.000 δολάρια, ενώ αντιστοίχως στο κοντέινερ 20 ποδών ο επίναυλος είναι

2.000 δολάρια, αναφέρουν χαρακτηριστικά οι εξαγωγείς. Οι ελληνικές εξαγωγές καταλήγουν σε 9 χώρες της περιοχής και παρότι η αξία των αγαθών που φτάνει στην καθεμία είναι μικρή, το σύνολο φθάνει στα 3,1 δισ., όταν η αξία των εξαγωγών προς τις ΗΠΑ είναι 2,4 δισ. Αυτό που προβληματίζει είναι η ενδεχόμενη απώλεια αγορών που κατακτήθηκαν με κόπο. **Σελ. 23**

Ξεπερνούν τα 3,1 δισ. οι εξαγωγές σε 9 χώρες της Μέσης Ανατολής

«Καμπανάκι» από Έλληνες εξαγωγείς για τις επιπτώσεις του πολέμου

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Με επίναυλο ακόμη και πενταπλάσιο των κανονικών ναύλων επιβαρύνονται τα φορτία που φεύγουν από τα λιμάνια της Ελλάδας με προορισμό τις χώρες της Μέσης Ανατολής την τελευταία εβδομάδα, μετά την επίθεση ΗΠΑ και Ισραήλ στο Ιράν.

Αν και το επιπλέον κόστος στις περισσότερες περιπτώσεις επιβαρύνει αποκλειστικά τους πελάτες –με τους Έλληνες εξαγωγείς πλέον να προσέχουν πολύ στα συμβόλαια που κάνουν, έχοντας πάρει μάλλον το μάθημά τους από προηγούμενες κρίσεις–, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει φόβος για απώλεια αγορών που κατακτιθήκαν με αρκετό κόπο τα τελευταία χρόνια.

«Ένα κοντέινερ 40 ποδών με ρύζι, για το οποίο ο ναύλος ήταν 600 δολάρια από Πειραιά για Ιορδανία ή για Σαουδική Αραβία, από τις αρχές της εβδομάδας έχει επιβαρυνθεί με επιπλέον 3.000 δολάρια, ενώ αντιστοίχως στο κοντέινερ 20 ποδών ο επίναυλος είναι 2.000 δολάρια», επισημαίνει στην «Κ» ο Γιάννης Αρναουτέλης, επικεφαλής της εταιρείας «Αρναουτέλης ΑΕΒΕ» και πρόεδρος της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Ελληνικού Ρυζιού (ΔΟΕΡΕΛ). Η εταιρεία του μαζί με δυο-τρεις ακόμη ελληνικές εταιρείες παραγωγής ρυζιού πραγματοποιούν σημαντικές εξαγωγές στις χώρες του Κόλπου, χώρες με πολύ υψηλή κατανάλωση του εν λόγω προϊόντος, με το ελληνικό μεσόσπερμο ρύζι να προτιμάται έναντι των ποικιλιών της ΝΑ Ασίας.

«Κάποιοι σπεύδουν να υποστηρίξουν ότι ενδεχόμενα πλήγμα στις εξαγωγές στις

ΠΗΓΗ: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (ΠΣΕ)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

χώρες της Μέσης Ανατολής δεν θα είναι σημαντικό, διότι οι εξαγωγές σε καθεμία από αυτές τις χώρες δεν είναι πολύ μεγάλης αξίας. Πέρα από το γεγονός ότι αυτό δεν ισχύει για όλες τις χώρες, καθώς οι εξαγωγές, για παράδειγμα, προς Λίβανο, Ισραήλ, Σαουδική Αραβία και ΗΑΕ είναι πολλές εκατοντάδες εκατ. ευρώ, το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς 9 χώρες υπερβαίνει τα 3,1 δισ. ευρώ. Οι εξαγωγές μας προς τις ΗΠΑ το 2025 ήταν 2,4 δισ. ευρώ», επισημαίνει χαρακτηριστικά στην «Καθημερινή» ο Αλκιβιάδης Καλαμπόκνης, πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ).

Οι χώρες της περιοχής στις οποίες το 2024 καταγράφηκε η μεγαλύτερη αξία για τις ελ-

ληνικές εξαγωγές είναι ο Λίβανος (1,22 δισ.), το Ισραήλ (990 εκατ.) και η Σαουδική Αραβία. Ωστόσο, από το 1,22 δισ., το 1,13 δισ. στον Λίβανο αφορά εξαγωγές πετρελαιοειδών. Η Ελλάδα εξαγεί στο Ισραήλ κυρίως σωλίνες, αλουμίνιο, τιμέντο, προς τη Σαουδική Αραβία μάρμαρο, βαμβάκι, μπισκότα, προς τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα τσιγάρα, μάρμαρα, φάρμακα, ελαιόλαδο. Μικρότερες, αλλά όχι χωρίς σημασία είναι οι υπόλοιπες αγορές της περιοχής. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς το Ιράν το 2024 ήταν μόλις 18,15 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 6,8 εκατ. ευρώ ήταν κομπούστες ροδάκινου.

Πρόκειται, δε, για αγορές στις οποίες τα τελευταία χρόνια έγινε μεγάλη προσπάθεια,

με θετικά αποτελέσματα για την εισοδο ελληνικών προϊόντων του αγροτοδιατροφικού τομέα, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξε αντικατάσταση Τούρκων προμηθευτών και τουρκικών προϊόντων με προϊόντα ελληνικών επιχειρήσεων. Η Ελλάδα εξαγεί προς τις χώρες αυτές φρούτα, λαχανικά, ελαιόλαδο, μαρμελάδες, μπισκότα, γιαούρτι, τυριά, ρύζι, αλλά και αλουμίνιο, μάρμαρο, τιμέντο και φάρμακα. Στα τέλη Ιανουαρίου, 75 ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων συμμετείχαν στη μεγαλύτερη έκθεση τροφίμων και ποτών, την Gulfood 2026, που πραγματοποιήθηκε στο Ντουμπάι, πραγματοποιώντας επιχειρηματικές συναντήσεις και κλείνοντας συμφωνίες για εξαγωγές.

Σύμφωνα με τον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας, πιθανό πλήγμα στις εξαγωγές προς τις χώρες της Μέσης Ανατολής θα δράσει σωρευτικά στις προκλήσεις που ήδη αντιμετωπίζουν οι ελληνικές εξαγωγές προς άλλες περιοχές του πλανήτη. «Τα τελευταία χρόνια οι Έλληνες εξαγωγείς είχαν επικεντρώσει τις προσπάθειές τους και τις δράσεις τους σε τρεις περιοχές, αναζητώντας νέες αγορές και ευκαιρίες, πέραν της Δυτικής Ευρώπης. Οι περιοχές αυτές είναι οι ΗΠΑ, η Κεντρική Ευρώπη και η Μέση Ανατολή. Οι εξαγωγές στις ΗΠΑ δέχονται πιέσεις λόγω της νέας δασμολογικής πολιτικής του Τραμπ. Οι εξαγωγές στην Κεντρική Ευρώπη απειλούνται από την επιβράδυνση της ανάπτυξης. Τώρα απειλούνται από τον πόλεμο και οι εξαγωγές στη Μέση Ανατολή. Αυτό το "τρία στα τρία" δεν είναι θετικό», υποστηρίζει ο κ. Καλαμπόκνης.

2. Ο ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΘΑ «ΟΔΗΓΗΣΕΙ» ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/03/2026

Σελίδα: 26

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ | ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

✦ 6 από τις 20 κορυφαίες βιοφαρμακευτικές εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση του S&P 500

Ο βιοφαρμακευτικός κλάδος θα «οδηγήσει» την ανάπτυξη

Σε φάση ανάκαμψης φέτος παρά τις προκλήσεις και τις αβεβαιότητες που αντιμετώπισε το 2025

Ανάκαμψη παρουσιάζει το 2026 η βιοφαρμακευτική βιομηχανία, παρά τις προκλήσεις και την αβεβαιότητα που αντιμετώπισε το 2025, συνεχίζοντας να καινοτομεί και να επενδύει στις νέες τεχνολογίες και προσφέροντας κλινικές και εμπορικές ανακαλύψεις.

Της **Ανθής Αγγελουπούλου**
aaggelou@nafteporiki.gr

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ, τα περιθώρια κέρδους βρίσκονται υπό αυξανόμενη πίεση σε μια εποχή που η απόδοση του κλάδου υστερεί σε σχέση με άλλους τομείς.

Η μέση συνολική απόδοση των μετόχων της Βιοφάρμα ήταν 0% από το 2021 έως το 2025, σε σύγκριση με 16% για τον S&P 500. Κατά τη διάρκεια αυτής της πενταετούς περιόδου, μόνο 6 από τις 20 κορυφαίες εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση του S&P 500 και μόνο 12 από τις 20 κορυφαίες εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση από τον Νοέμβριο του 2024 έως τον Νοέμβριο του 2025.

Ένα δυσανάλογο μερίδιο των πωλήσεων βιοφαρμακευτικών προϊόντων (σχεδόν 90% το 2025 για τις 20 κορυφαίες εταιρείες) προέρχεται από επιτυχημένα ή mega-blockbuster φάρμακα, μια τάση που αναμένεται να διατηρηθεί σταθερή έως το 2030. Μακροπρόθεσμα, οι συνδυ-

αζόμενες πιέσεις ωθούν τις εταιρείες να αλλάξουν προτεραιότητες στην Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A). Και οι προκλήσεις πρόκειται να ενταθούν αν λάβουμε υπόψη και τα προβλήματα των δασμών αλλά και την απόλυτα εκατοστάδων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για πολλά σκευάσματα.

Οι ελληνικές εταιρείες

Στην Ελλάδα η βιοφαρμακευτική αγορά έδειξε τάσεις ανάπτυξης τη διετία 2024-2025, καθώς η χώρα ενισχύει το ευρύτερο οικοσύστημα καινοτομίας στην Υγεία, αυξάνοντας τη συμμετοχή της σε διεθνείς κλινικές μελέτες και αναπτύσσοντας βιοτεχνολογικές υποδομές.

Για παράδειγμα, η φαρμακοβιομηχανία DEMO προχωρά στη δημιουργία του πρώτου σύγχρονου Ερευνητικού Κέντρου Βιοτεχνολογίας της χώρας μας, στον Άγιο Στέφανο Αττικής, η ΦΑΡΑΝ προχώρησε σε συνεργασία με τη βιοφαρμακευτική εταιρεία Quantum Genomics, ενώ η ELPEN φτιάχνει το Athens LifeTech Park (ALTP), το πρώτο βιοτεχνολογικό πάρκο στην Ελλάδα και το πρώτο στο είδος του στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η Ελλάδα στοχεύει να καθιερωθεί ως κόμβος βιοτεχνολογίας, με το 14% των εγχώριων

Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αναπτύσσεται ραγδαία με αύξηση πωλήσεων που φτάνει στο 80% την τελευταία πενταετία, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ε.Ε., και με επενδύσεις ύψους 1,5 δισ. από το 2022 μέχρι σήμερα.

startups να δραστηριοποιείται στις βιοεπιτημέτες. Η ανάπτυξη εγχώριων βιοομοειδών φαρμάκων και η παραγωγή πρώτων υλών θα ενισχύσουν την αυτονομία της χώρας.

Λέγει να σημειωθεί ότι η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αναπτύσσεται ραγδαία με αύξηση πωλήσεων στο 80% την τελευταία πενταετία, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ε.Ε., και με επενδύσεις ύψους 1,5 δισ. ευρώ από το 2022 μέχρι σήμερα για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων και ερευνητικών κέντρων. Στόχος είναι η αύξηση των μονάδων παραγωγής σε

107 και των κέντρων έρευνας και ανάπτυξης (R&D) σε 41.

Μην ξεχνάμε τις εξαγγελίες της κυβέρνησης προς το τέλος της πανδημίας ότι η βιοτεχνολογία, η παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων, η ψηφιακή υγεία, οι κλινικές δοκιμές και οι βιοφαρμακευτικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν πυλώνες ανάπτυξης για τη χώρα.

Ο μεγάλος εχθρός

Οι 30 πολυεθνικές βιοφαρμακευτικές, μέλη του Pharma Innovation Forum (PIF), που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν ασφυκτική

οικονομική πίεση. Σύμφωνα με την πρόεδρο του PIF, Λαμπρίνα Μπαρμπετάκη, ενώ η Ελλάδα έχει τις χαμηλότερες τιμές φαρμάκων, το νοσοκομειακό clawback για φάρμακα άνω των 30 ευρώ υπερβαίνει το 75% (το 2024) και το 62,7% για τον ΕΟΠΥΥ, φτάνει με επιπλέον δημοσιονομικές μετακυλήσεις περίπου στα 100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τον δείκτη EFPIA WAIIT, η διαθεσιμότητα νέων καινοτόμων θεραπειών μειώθηκε κατά 4% το 2024 συγκριτικά με το 2023 και την τελευταία πενταετία καταγράφεται αποσπένδυση της τάξης του 20%.

[SID: 2545962]

14%

των εγχώριων startups δραστηριοποιείται στις βιοεπιτημέτες.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ | ΚΛΑΔΟΣ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ

Στο 1,7 δισ. η ελληνική αγορά των καλλυντικών

Πώς «ακτινογραφεί» τον κλάδο η πρόσφατη έρευνα της Circana

Στο 1,7 δισ. ευρώ αποτιμάται η ελληνική αγορά καλλυντικών, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Βιομηχανίας Καλλυντικών, μέλος του οποίου είναι ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βιομηχανών και Αντιπροσώπων Καλλυντικών και Αρωμάτων (ΠΣΒΑΚ).

Της **Λέττας Καλαμαρά**
lkalamara@nafteporiki.gr

ΟΠΩΣ ΤΟΝΙΣΤΗΚΕ σε σχετική ημερίδα του ΠΣΒΑΚ, αναφορικά με τις εξελίξεις στον κλάδο των καλλυντικών, στο πλαίσιο της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου, η ευεξία παραμένει προτεραιότητα το 2026 για πάνω από το 65% των καταναλωτών. Ωστόσο η τελική τιμή των προϊόντων είναι αυτή καθορίζει την κατανάλωση, τα κανάλια διανομής αλλά και την προοπτική ανάπτυξης του κλάδου. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΠΣΒΑΚ, Χρ. Στανίτσα, βασικός στόχος του Συνδέσμου είναι η εξωστρέφεια, η θεσμική παρουσία και ο ουσιαστικός ρόλος στις εξελίξεις που αφορούν τη βιομηχανία καλλυντικών. Ο κλάδος των καλλυντικών στην Ελλάδα συνεχίζει να εξελίσσεται δυναμικά και ο ΠΣΒΑΚ, σύμφωνα με τον κ. Στανίτσα, παραμένει σταθερά προσανατολισμένος στην υποστήριξη των επιχειρήσεων του κλάδου, ενισχύοντας τον διάλογο με τους θεσμούς και συμβάλλοντας ενεργά στις ευρωπαϊκές εξελίξεις, όπως η αναθεώρηση του κανονισμού για τα καλλυντικά.

Πορεία αγοράς

Όπως δείχνουν τα στοιχεία πρόσφατης έρευνας της Circana για τον κλάδο, τα σούπερ μάρκετ και τα ηλεκτρονικά φαρμακεία αποτελούν βασικά κανάλια διανομής. Συνολικά στα σούπερ μάρκετ, η κατηγορία των καλλυντικών αποτιμάται σε πωλήσεις που ανέρχονται στα 596 εκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων φυσικών και ηλεκτρονικών καταστημάτων), με αύξηση 1,7% έναντι του 2024. Τα σαμπουνιά αντιστοιχούν στα 76 εκατ. ευρώ (-0,6%), τα αποσμηπικά στα 67 εκατ. ευρώ (+0,5%), τα αφρόλουτρα στα 59 εκατ. ευρώ

SHUTTERSTOCK

Η τάση ευεξίας αλλά και οι τιμές καθορίζουν την κατανάλωση στον κλάδο.

(-1,3%), οι οδοντόκρεμες στα 56 εκατ. ευρώ (+3,2%) και τα είδη περιποίησης προσώπου στα 47 εκατ. ευρώ (+8,8%). Όσον αφορά μερίδια αγοράς στα σούπερ μάρκετ, τα προϊόντα ομορφιάς και

■ Στα ηλεκτρονικά φαρμακεία, η κατηγορία των καλλυντικών προϊόντων αποτιμάται στα 114 εκατ.

αντηλιακά απέσπασαν μερίδιο 28,8% και μεταβολή -0,8%, τα είδη περιποίησης μαλλιών και styling μερίδιο 28,2% και μεταβολή 2,4%, τα προϊόντα περιποίησης δέρματος μερίδιο 27,8% και μεταβολή 3% και τα προϊόντα στοματικής υγιεινής με μερίδιο 15,2% και μεταβολή +3,2%.

Στα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ, οι πωλήσεις καλλυντικών φτάνουν τα 10 εκατ. ευρώ, με μεταβολή -1,5% έναντι του 2024, και η περιποίηση δέρματος είναι πρώτη σε συμμετοχή με 36,8% (-1,6%). Ακολουθεί η περιποίηση μαλλιών και styling με 27,2% (-0,1%), τα προϊόντα ομορφιάς και αντηλιακά με 18,9% (-2,3%) και τα προϊόντα στοματικής υγιεινής με 17,2%

(-2,8%). Στα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ, η περιποίηση σώματος αντιστοιχεί στα 2,4 εκατ. ευρώ, τα σαμπουνιά στα 1,4 εκατ. ευρώ, τα αποσμηπικά στα 1,3 εκατ. ευρώ, οι οδοντόκρεμες στο 1 εκατ. ευρώ και η περιποίηση προσώπου στις 995.000 ευρώ.

Στα ηλεκτρονικά φαρμακεία, η κατηγορία των καλλυντικών προϊόντων αποτιμάται στα 114 εκατ. ευρώ και αυξήθηκε το 2025 κατά 4,6% έναντι του 2024. Ξεχώρισαν τα προϊόντα περιποίησης δέρματος, που συγκεντρώνουν μερίδιο επί των συνολικών πωλήσεων 57,5% και οι πωλήσεις των συγκεκριμένων προϊόντων ενισχύθηκαν κατά 2,3%. Τα προϊόντα ομορφιάς και αντηλιακά έχουν μερίδιο επί των συνολικών πωλήσεων που ανήλθε πέρυσι στο 23,4% με αύξηση 4,6%, η περιποίηση μαλλιών και styling 10,1% αυξήθηκε κατά 12,4% και τα προϊόντα στοματικής υγιεινής 9,1% έχουν αύξηση 11,0%. Στα ηλεκτρονικά φαρμακεία η περιποίηση προσώπου αντιστοιχεί στα 49 εκατ. ευρώ, τα αντηλιακά στα 15 εκατ. ευρώ, τα είδη περιποίησης σώματος στα 8 εκατ. ευρώ, οι οδοντόκρεμες στα 4 εκατ. ευρώ και τα είδη make up στα 4 εκατ. ευρώ. [SID: 25451139]

596
ΕΚΑΤ.
οι συνολικές πωλήσεις του κλάδου στα σούπερ μάρκετ.

6. ΕΠΕΛΑΥΝΕΙ Η ΑΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 07/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 07/03/2026

Σελίδα: 1

διαΝΕΟσις. Η ΑΙ εισέρχεται με ταχύ ρυθμό στην καθημερινότητα των πολιτών και στην Ελλάδα, δημιουργώντας νέες δυνατότητες αλλά και προβληματισμούς για τις επιπτώσεις της στην εργασία, την οικονομία και τους θεσμούς. ► 27

95% των Ελλήνων δηλώνει ότι γνωρίζει τι είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΑΙ)

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ | ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Επελαύνει η ΑΙ στη ζωή των Ελλήνων

Τι δείχνει έρευνα της διαΝΕΟσις για την είσοδο της Τεχνητής Νοημοσύνης στην καθημερινότητά μας

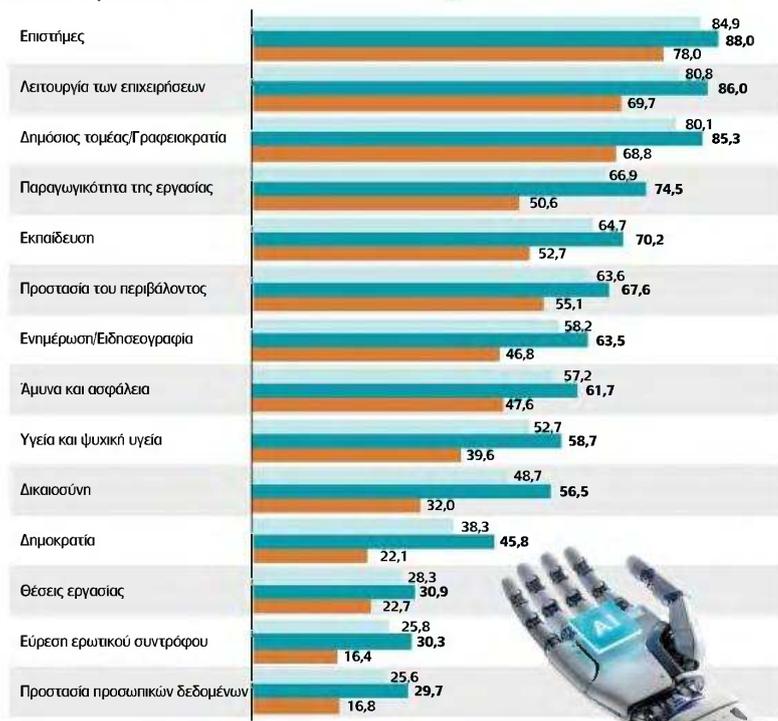
Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΑΙ) εισέρχεται με ταχύ ρυθμό στην καθημερινότητα των πολιτών και στην Ελλάδα, δημιουργώντας νέες δυνατότητες αλλά και προβληματισμούς για τις επιπτώσεις της στην εργασία, την οικονομία και τους θεσμούς.

Της Τέτης Ηγουμενίδη
tighoumenidi@nafteporiki.gr

ΑΥΤΟ καταγράφει νέα δημοσκοπική έρευνα της διαΝΕΟσις, η οποία επιχειρεί να χαρτογραφήσει τις αντιλήψεις των Ελλήνων για την ΑΙ. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τη Metron Analysis, σε πανελλαδικό δείγμα 1.111 ατόμων, με τηλεφωνικές και διαδικτυακές συνεντεύξεις, το διάστημα 8-13 Ιανουαρίου 2026. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζει η «Ν» έχουν αναλυθεί από την ομάδα της Metron Analysis, τους Στράτο Φαναρά, Γιάννη Μπαλαμπανίδη και Πένυ Αποστολοπούλου, και από τον κοινωνιολόγο και μεταδιδασκτορικό ερευνητή στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) και διδάσκοντα στο ΕΚΠΑ Ηρακλή Βογιατζή.

Βάσει της έρευνας, σχεδόν καθολικά είναι πλέον η εξοικείωση των πολιτών με την Τεχνητή Νοημοσύνη. Το 95% δηλώνει ότι γνωρίζει τι είναι και μόλις το 15% την έχει απλώς ακουστά. Το 65% των ερωτηθέντων αναφέρει ότι έχει χρησιμοποιήσει εφαρμογές ΑΙ, ποσοστό αυξημένο κατά 18 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με αντίστοιχη έρευνα της Metron

Η επιρροή της ΑΙ σε διάφορους τομείς (θετική και μάλλον θετική)

90% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί και ρυθμιστικό πλαίσιο στην Τεχνητή Νοημοσύνη.

Analysis τον Οκτώβριο του 2025.

Συγκεκριμένο προφίλ

Οι χρήστες εμφανίζουν συγκεκριμένο προφίλ, καθώς είναι συχνότερα άνδρες από γυναίκες κατά

περίπου δέκα ποσοστιαίες μονάδες, είναι κατά μέσο όρο νεότεροι σε ηλικία, έχουν ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση και εμφανίζουν υψηλότερο εισόδημα. Μόνο στην ηλικιακή ομάδα άνω των 65

ετών οι μη χρήστες υπερτερούν των χρηστών. Σε ό,τι αφορά τις προσδοκίες από την Τεχνητή Νοημοσύνη, περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες θεωρούν ότι η χρήση της θα συμβάλει στην

αύξηση της παραγωγικότητας στη δουλειά, στην επίλυση σύνθετων προβλημάτων, στη λήψη δύσκολων αποφάσεων και στην ενίσχυση της δημιουργικότητας. Ταυτόχρονα, περισσότεροι πολίτες εκτιμούν ότι η ΑΙ μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε πλευρές της ανθρώπινης ζωής που σχετίζονται με τον συναισθηματικό κόσμο, όπως η ψυχική ισορροπία, η κοινωνικότητα και η συναισθηματική σύνδεση με άλλους ανθρώπους, ενώ σημαντικό ποσοστό θεωρεί ότι μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά και η κριτική σκέψη.

Οι ερωτώμενοι εμφανίζονται πιο αισιόδοξοι για τομείς που συνδέονται με την επιστήμη και την οικονομία. Μεταξύ των χρηστών, η πιο διαδεδομένη εφαρμογή είναι το ChatGPT, το οποίο χρησιμοποιεί συχνά το 75%, ποσοστό περίπου διπλάσιο από την επόμενη πιο συχνά αναφερόμενη υπηρεσία, το Google AI Overview. Οι βασικοί λόγοι χρήσης της ΑΙ είναι η ενημέρωση και πληροφόρηση και η εκπαίδευση, με ποσοστά κοντά στο 65%, ακολουθεί η εργασία με 52%, ενώ συχνά αναφέρονται επίσης η τεχνική βοήθεια και οι επισκευές με 46% και τα θέματα υγείας με 31%.

Για προσωπικούς λόγους

Σημαντικό ποσοστό χρησιμοποιεί την ΑΙ και για προσωπικούς λόγους. Σχεδόν καθολικά είναι η υποστήριξη για τη θέσπιση κανόνων στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης. Το 90% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί και ρυθμιστικό πλαίσιο.

2. Ο ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΘΑ «ΟΔΗΓΗΣΕΙ» ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/03/2026

Σελίδα: 26

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ | ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

✦ 6 από τις 20 κορυφαίες βιοφαρμακευτικές εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση του S&P 500

Ο βιοφαρμακευτικός κλάδος θα «οδηγήσει» την ανάπτυξη

Σε φάση ανάκαμψης φέτος παρά τις προκλήσεις και τις αβεβαιότητες που αντιμετώπισε το 2025

Ανάκαμψη παρουσιάζει το 2026 η βιοφαρμακευτική βιομηχανία, παρά τις προκλήσεις και την αβεβαιότητα που αντιμετώπισε το 2025, συνεχίζοντας να καινοτομεί και να επενδύει στις νέες τεχνολογίες και προσφέροντας κλινικές και εμπορικές ανακαλύψεις.

Της Ανθής Αγγελουπούλου
aaggelou@nafemporiki.gr

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ, τα περιθώρια κέρδους βρίσκονται υπό αυξανόμενη πίεση σε μια εποχή που η απόδοση του κλάδου υστερεί σε σχέση με άλλους τομείς.

Η μέση συνολική απόδοση των μετόχων της Βιοφάρμα ήταν 0% από το 2021 έως το 2025, σε σύγκριση με 16% για τον S&P 500. Κατά τη διάρκεια αυτής της πενταετούς περιόδου, μόνο 6 από τις 20 κορυφαίες εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση του S&P 500 και μόνο 12 από τις 20 κορυφαίες εταιρείες ξεπέρασαν την απόδοση από τον Νοέμβριο του 2024 έως τον Νοέμβριο του 2025.

Ένα δυσανάλογο μερίδιο των πωλήσεων βιοφαρμακευτικών προϊόντων (σχεδόν 90% το 2025 για τις 20 κορυφαίες εταιρείες) προέρχεται από επιτυχημένα ή mega-blockbuster φάρμακα, μια τάση που αναμένεται να διατηρηθεί σταθερή έως το 2030. Μακροπρόθεσμα, οι συνδυ-

αζμένες πιέσεις ωθούν τις εταιρείες να αλλάξουν προτεραιότητες στην Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D). Και οι προκλήσεις πρόκειται να ενταθούν αν λάβουμε υπόψη και τα προβλήματα των δασμών αλλά και την απόλυτα εκατοστάδων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για πολλά σκευάσματα.

Οι ελληνικές εταιρείες

Στην Ελλάδα η βιοφαρμακευτική αγορά έδειξε τάσεις ανάπτυξης τη διετία 2024-2025, καθώς η χώρα ενισχύει το ευρύτερο οικοσύστημα καινοτομίας στην Υγεία, αυξάνοντας τη συμμετοχή της σε διεθνείς κλινικές μελέτες και αναπτύσσοντας βιοτεχνολογικές υποδομές.

Για παράδειγμα, η φαρμακοβιομηχανία DEMO προχωρά στη δημιουργία του πρώτου σύγχρονου Ερευνητικού Κέντρου Βιοτεχνολογίας της χώρας μας, στον Άγιο Στέφανο Αττικής, η ΦΑΡΑΝ προχώρησε σε συνεργασία με τη βιοφαρμακευτική εταιρεία Quantum Genomics, ενώ η ELPEN φτιάχνει το Athens LifeTech Park (ALTP), το πρώτο βιοτεχνολογικό πάρκο στην Ελλάδα και το πρώτο στο είδος του στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η Ελλάδα στοχεύει να καθιερωθεί ως κόμβος βιοτεχνολογίας, με το 14% των εγχώριων

Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αναπτύσσεται ραγδαία με αύξηση πωλήσεων που φτάνει στο 80% την τελευταία πενταετία, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ε.Ε., και με επενδύσεις ύψους 1,5 δισ. από το 2022 μέχρι σήμερα.

startups να δραστηριοποιείται στις βιοεπιπτώσεις. Η ανάπτυξη εγχώριων βιομοιειδών φαρμάκων και η παραγωγή πρώτων υλών θα ενισχύσουν την αυτονομία της χώρας.

Λέγει να σημειωθεί ότι η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αναπτύσσεται ραγδαία με αύξηση πωλήσεων στο 80% την τελευταία πενταετία, ξεπερνώντας τον μέσο όρο της Ε.Ε., και με επενδύσεις ύψους 1,5 δισ. ευρώ από το 2022 μέχρι σήμερα για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων και ερευνητικών κέντρων. Στόχος είναι η αύξηση των μονάδων παραγωγής σε

107 και των κέντρων έρευνας και ανάπτυξης (R&D) σε 41.

Μην ξεχνάμε τις εξαγγελίες της κυβέρνησης προς το τέλος της πανδημίας ότι η βιοτεχνολογία, η παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων, η ψηφιακή υγεία, οι κλινικές δοκιμές και οι βιοφαρμακευτικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν πυλώνες ανάπτυξης για τη χώρα.

Ο μεγάλος εχθρός

Οι 30 πολυεθνικές βιοφαρμακευτικές, μέλη του Pharma Innovation Forum (PIF), που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν ασφυκτική

οικονομική πίεση. Σύμφωνα με την πρόεδρο του PIF, Λαμπρίνα Μπαρμπάτση, ενώ η Ελλάδα έχει τις χαμηλότερες τιμές φαρμάκων, το νοσοκομειακό clawback για φάρμακα άνω των 30 ευρώ υπερβαίνει το 75% (το 2024) και το 62,7% για τον ΕΟΠΥΥ, φτάνει με επιπλέον δημοσιονομικές μετακυλήσεις περίπου στα 100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τον δέκτη ΕΦΡΙΑ WAIΓ, η διαθεσιμότητα νέων καινοτόμων θεραπειών μειώθηκε κατά 4% το 2024 συγκριτικά με το 2023 και την τελευταία πενταετία καταγράφεται αποσπένδυση της τάξης του 20%.

[SID: 2545962]

14%

των εγχώριων startups δραστηριοποιείται στις βιοεπιπτώσεις.

3. ΤΙ ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ...

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 09/03/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 09/03/2026

Σελίδα: 48

Τι κρύβεται πίσω από την παραίτηση του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΟΔΥ

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ

Η παραίτηση σύσσωμου του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΟΔΥ μπορεί να προκάλεσε αφηνιάσμο, δύσκολα όμως μπορεί να χαρακτηριστεί έκπληξη. Ήταν το αναμενόμενο αποτέλεσμα μιας διοικητικής αλλαγής που εδώ και μήνες δημιουργούσε τριβές, ασάφεια ρόλων και ένα ιδιότυπο «διπλό κέντρο» λήψης αποφάσεων στον οργανισμό, όπου οι αρμοδιότητες μεταξύ διοικητικής και επιστημονικής ηγεσίας συχνά αλληλοεπικαλύπτονταν.

Μάλιστα, η απόφαση της ηγεσίας του υπουργείου Υγείας να θέσει σε εφαρμογή μια νέα διοικητική αρχιτεκτονική – σύμφωνα με την οποία

το Επιστημονικό Συμβούλιο, από τα τέλη του περασμένου έτους, περιοριζόταν σε εισηγήσεις που ενέκρινε ή απέρριπτε η διοίκηση του οργανισμού – δεν είχε χαρακτηριστεί τυχαία «σχίσμα Φράνκενσταϊν», καταδικασμένο να αποτύχει. Και αυτό διότι με την εσωτερική αναδιάρθρωση αποκαλύφθηκαν σύντομα οι διαφορετικές προτεραιότητες και οπτικές για τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού, αλλά και η ουσιαστική μετατόπιση ισχύος.

Ήδη από τις πρώτες εβδομάδες η διαφωνία των μελών του Επιστημονικού Συμβουλίου, υπό τον τότε πρόεδρό του, καθηγητή Χρήστο Χατζηχριστοδούλου, με τον νυν διευθύνοντα σύμβουλο Πάνο Ευσταθίου παγιώθηκε προηγουμένως

για σύγκρουση χωρίς επιστροφή. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις για τον τρόπο λειτουργίας του Οργανισμού ήταν και η αιτία που δυναμιτίστηκε η ομαλή συνεργασία των δύο πλευρών.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η πρώτη επιστολή παραίτησης του Επιστημονικού Συμβουλίου κατατέθηκε στην ηγεσία του υπουργείου Υγείας τον περασμένο Ιανουάριο. Όμως τότε οι παραιτήσεις δεν έγιναν δεκτές. Αντιθέτως, επιχειρήθηκε να πέσουν οι τόνοι ώστε να λήξει το θέμα και να δοθεί χρόνος.

Αγεφύρωτες σχέσεις

Εν τούτοις, η υποβόσκουσα ένταση οξύνθηκε στο διάστημα που ακολούθησε ανάμεσα στα επιστημονικά μέλη του ΔΣ και τον επιχειρησιακό

επικεφαλής του ΕΟΔΥ, κυρίως λόγω σημαντικών καθυστερήσεων στα δρομολογούμενα ή υπό εξέλιξη προγράμματα του οργανισμού.

Μοιραία, η παραίτηση που κατατέθηκε την περασμένη Πέμπτη έγινε αυτή τη φορά δεκτή από το υπουργείο Υγείας, καθώς όσα αναφέρονται σε αυτήν καθιστούν σαφές

Η διοικητική αλλαγή που εδώ και μήνες δημιουργούσε τριβές, η ασάφεια ρόλων και ένα ιδιότυπο «διπλό κέντρο» λήψης αποφάσεων στον οργανισμό

ότι οι σχέσεις των δύο πλευρών είναι πλέον αγεφύρωτες και η συνεργασία ουσιαστικά αδύνατη.

Σε κάθε περίπτωση, η εξέλιξη αυτή αναμένεται να ενεργοποιήσει άμεσα τη διαδικασία για τον διορισμό νέας διοίκησης μέσω ανοικτού διαγωνισμού, όπως προβλέπεται από τον νόμο Κεραμέως που καθορίζει τον τρόπο και τη διαδικασία πλήρωσης θέσεων σε οργανισμούς του Δημοσίου. Στο μεταξύ και όπως περιγράφει σε ανάρτησή του ο πρώην αντιπρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου, Δημήτρης Χατζηγεωργίου, ο Οργανισμός θα... παραδοθεί σε νέα διοικητικά κέρια ενισχυμένος συγκριτικά με το παρελθόν αλλά και με παρεμβάσεις που θωρακίζουν τη δημόσια υγεία.

Σπάνιες ασθένειες: οι προκλήσεις της έρευνας και οι νέες ευκαιρίες

ΓΝΩΜΗ

THE MARIAE
GAZOULAN

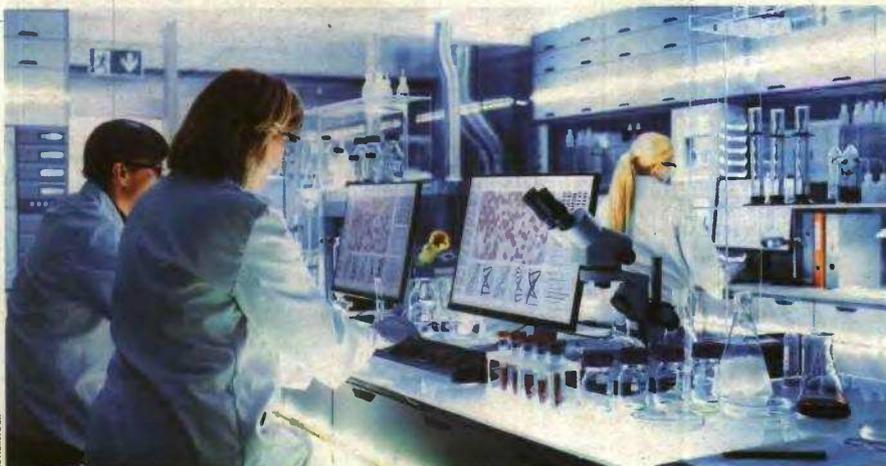
Για δεκαετίες, οι σπάνιες ασθένειες παρέμειναν στο περιθώριο της ιατρικής έρευνας και της δημόσιας πολιτικής υγείας. Αν και καθεμία από αυτές αφορά περιορισμένο αριθμό ασθενών, συνολικά δεν είναι καθόλου σπάνιες. Περίπου τριάντα εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρώπη ζουν με κάποια σπάνια πάθηση, συχνά χωρίς έγκαιρη διάγνωση, χωρίς πρόσβαση σε εξειδικευμένη φροντίδα και με ελάχιστες θεραπευτικές επιλογές. Η πραγματικότητα αυτή καθιστά τις σπάνιες ασθένειες ένα από τα πιο απαιτητικά και σύνθετα πεδία της σύγχρονης ιατρικής.

Ο μικρός αριθμός ασθενών ως βασικό εμπόδιο. Η μεγαλύτερη πρόκληση στην έρευνα για τις σπάνιες ασθένειες είναι ο μικρός αριθμός ασθενών ανά νόσο. Οι παραδοσιακές κλινικές μελέτες βασίζονται σε μεγάλους πληθυσμούς ώστε να εξαγονται αξιόπιστα συμπεράσματα, κάτι που στις σπάνιες παθήσεις είναι συχνά αδύνατο. Αυτό περιορίζει τη συλλογή δεδομένων, αυξάνει την αβεβαιότητα και επηρεάζει την ανάπτυξη νέων θεραπειών. Παράλληλα, πολλές σπάνιες ασθένειες εμφανίζουν μεγάλη ποικιλομορφία στα συμπτώματα και στην πορεία τους, ακόμη και μεταξύ ασθενών με την ίδια διάγνωση, γεγονός που δυσκολεύει περαιτέρω την επιστημονική αξιολόγηση.

Η διαγνωστική οδύσεια. Ένα ακόμη κρίσιμο πρόβλημα είναι η περιορισμένη επιστημονική γνώση. Για κιλιάδες σπάνιες ασθένειες, τα γενετικά αίτια ή οι βιολογικοί μηχανισμοί δεν έχουν αποσαφηνιστεί πλήρως. Η απουσία εξειδικευμένων διαγνωστικών εργαλείων οδηγεί πολλούς

30 εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρώπη ζουν με κάποια σπάνια πάθηση, συχνά χωρίς έγκαιρη διάγνωση, χωρίς πρόσβαση σε εξειδικευμένη φροντίδα και με ελάχιστες θεραπευτικές επιλογές

■ **Η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, μητρώων ασθενών και πραγματικών δεδομένων μπορεί να συμβάλει στη μείωση των ανισοτήτων και στη βελτίωση του σχεδιασμού θεραπειών**

ασθενείς σε πολυετή αναζήτηση διάγνωσης. Η λεγόμενη «διαγνωστική οδύσεια» έχει σοβαρές συνέπειες όχι μόνο στη σωματική και ψυχική υγεία των ασθενών, αλλά και στην καθημερινότητα και την κοινωνική ζωή των οικογενειών τους.

Το οικονομικό κόστος της καινοτομίας. Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει και το οικονομικό σκέλος. Η ανάπτυξη ενός νέου φαρμάκου απαιτεί υψηλές επενδύσεις, πολυετή έρευνα και σημαντικό ρίσκο αποτυχίας. Στις σπάνιες ασθένειες, το μικρό μέγεθος του πληθυσμού μειώνει τα οικονομικά κίνητρα για τη φαρμακοβιομηχανία. Ως αποτέλεσμα, μεγάλο μέρος της έρευνας στηρίζεται σε δημόσιους πόρους, πανεπιστήμια και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, γεγονός που συχνά καθυστερεί τη μετάβαση από το εργαστήριο στην κλινική πράξη.

Γενετική, δεδομένα και νέες δυνατότητες. Παρά τις δυσκολίες, τα τελευταία χρόνια καταγράφεται ουσιαστική πρόοδος. Η ανάπτυξη της γονιδιοματικής και η αξιοποίηση μεγάλων όγκων δεδομένων έχουν αλλάξει ριζικά τη διάγνωση. Σύγχρονες γενετικές αναλύσεις επιτρέπουν την ταχύτερη και ακριβέστερη αναγνώριση της αιτίας μιας νόσου, μειώνοντας δραστηρικά τον χρόνο αναμονής για ασθενείς και οικογένειες και επιτρέποντας έγκαιρες παρεμβάσεις.

Συστήματα υγείας, θεραπείες και το επόμενο δήμη. Παράλληλα με την επιστημονική πρόοδο, καθοριστική σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο τα συστήματα υγείας ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ασθενών με σπάνιες παθήσεις. Η άριστη πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, οι μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ χωρών και η έλλειψη συντονισμού εξακολουθούν να αποτελούν καθημερινά εμπόδια. Σε πολλές περιπτώσεις, η ποιότητα της φροντίδας εξαρτάται περισσότερο από τον τόπο κατοικίας παρά από την πραγματική ιατρική ανάγκη. Η ιατρική ακριβείας προσφέρει νέες προοπτικές θεραπείας, ιδιαίτερα όταν η νόσος σχετίζεται με συγκεκριμένες γενετικές μεταλλάξεις. Ωστόσο, οι γονιδιακές και κυτταρικές θεραπείες συνοδεύονται από υψηλό κόστος, αυξημένες απαιτήσεις ασφάλειας και σύνθετες διαδικασίες παραγωγής. Η πρόοδος είναι υπαρκτή, αλλά απαιτεί ρεαλιστικές και καλά σχεδιασμένες πολιτικές αποφάσεις για να γίνει ευρώς προσβάσιμη. Η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, μητρώων ασθενών και πραγματικών δεδομένων μπορεί να συμβάλει στη μείωση των ανισοτήτων και στη βελτίωση του σχεδιασμού θεραπειών. Παράλληλα, η ενσωμάτωση της εμπειρίας των ασθενών στον σχεδιασμό πολιτικών υγείας ενισχύει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Από την έρευνα στην πράξη. Ένα από τα μεγαλύτερα στοιχεία στον χώρο των σπάνιων ασθενειών είναι η μεταφορά της επιστημονικής γνώσης στην καθημερινή κλινική πράξη. Παρά τις σημαντικές εξελίξεις στην έρευνα, η απόσταση ανάμεσα στο εργαστήριο και τον ασθενή παραμένει συχνά μεγάλη. Ρυθμιστικές διαδικασίες, ελλιπής χρηματοδότηση και ανισότητες μεταξύ εθνικών συστημάτων υγείας καθυστερούν την πρόσβαση σε νέες θεραπείες, ακόμη και όταν αυτές έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές. Την ίδια στιγμή, αυξάνεται η σημασία των μητρώων ασθενών και των πραγματικών δεδομένων υγείας. Μέσα από τη συστηματική καταγραφή της πορείας των ασθενών, οι ερευνητές μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα την αποτελεσματικότητα των θεραπειών και να βελτιστούν τον σχεδιασμό μελλοντικών μελετών. Η γνώση αυτή είναι κρίσιμη για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σε επίπεδο πολιτικής υγείας.

Πολιτική υγείας και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός. Η βιώσιμη αντιμετώπιση των σπάνιων ασθενειών προϋποθέτει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Η έλλειψη εθνικών στρατηγικών, σαφών προτεραιοτήτων και σταθερής χρηματοδότησης οδηγεί συχνά σε αποσπασματικές παρεμβάσεις. Η ενσωμάτωση της έρευνας, της κλινικής φροντίδας και της κοινωνικής υποστήριξης σε ενιαία πλαίσια μπορεί να βελτιώσει ουσιαστικά τα αποτελέσματα. Συνολικά, οι σπάνιες ασθένειες μετακινούνται από το περιθώριο προς το επίκεντρο της σύγχρονης ιατρικής, αναδεικνύοντας την ανάγκη για γνώση, συνεργασία και βιώσιμες λύσεις.

Η Μαρία Γαζούλαν είναι καθηγήτρια Βιολογίας - Γενετικής - Ναυακτρικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, εθνική εκπρόσωπος στην Επιτροπή Προηγμένων Θεραπειών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων

Πολίτες και ΕΣΥ: αντιλήψεις, δεδομένα και προβληματισμοί

ΓΝΩΜΗ

ΥΩΓΥΡΙΑΚΟΥ
ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Η εμπειρία των πολιτών από τις υπηρεσίες υγείας απασχολεί σε μεγάλο βαθμό την επιστημονική συζήτηση διεθνώς. Πλήθος επίσημων καταγραφών παρουσιάζουν και αναλύουν δείκτες που αντανακλούν την πρόσβαση, την ποιότητα, την επάρκεια, την καταλληλότητα και την οικονομική προστόπιτα των παρεχόμενων φροντίδων υγείας, τροφοδοτώντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων με κρίσιμες πληροφορίες για τη λειτουργία των συστημάτων υγείας. Η πρακτική αυτή είναι άκρως ωφέλιμη καθώς υποδηλώνει την ενίσχυση τόσο της τεκμηρίωσης όσο και της ασθενοκεντρικότητας κατά τη χάραξη πολιτικών υγείας, συστατικών απαραίτητων για την ανταπόκριση των συστημάτων υγείας στις σύγχρονες προκλήσεις.

Η συζήτηση αυτή, βέβαια, λαμβάνει διαφορετικά χαρακτηριστικά όταν μεταφέρεται στο πολιτικό πεδίο, όπου τα ερευνητικά ευρήματα συχνά ερμηνεύονται κατά το δοκούν, αλλοιώνοντας – με τον τρόπο αυτόν – το βασικό περιεχόμενο των σχετικών αναλύσεων. Το φαινόμενο αυτό δεν είναι ξένο ούτε στη χώρα μας. Αν και αυτή η πρακτική δεν ακυρώνει από μόνη της την αξία των ευρημάτων, ο κίνδυνος της επιστροφής σε εποχές κατά τις οποίες οι αποφάσεις πολιτικής υγείας λαμβάνονται «στο περίπου», δηλαδή χωρίς τεχνική και επιστημονική τεκμηρίωση αλλά στη βάση προκατασκευασμένων θέσεων με αποκλειστικά ιδεολογικές αρετηλίες επιλογές, είναι ορατός.

Για να αποτραπεί κάτι τέτοιο, απαιτείται περαιτέρω εμβάθυνση της σχετικής επιστημονικής έρευνας, προκειμένου να αναδειχθούν οι περιοχές που πρέπει να τύχουν της προσοχής της πολιτικής υγείας και να αποτελέσουν προτεραιότητα αυτής. Ωστόσο, κυρίαρχο ζήτημα στη σχετική συζήτηση είναι και η χαμηλή θεσμική εμπιστοσύνη, η οποία στον τομέα της υγείας μεταφράζεται στην επικράτηση μιας εικόνας για

το σύστημα υγείας, η οποία δεν συμβαδίζει με αυτή που καταγράφεται από μελέτες σε πραγματικούς χρήστες των υπηρεσιών. Φαινόμενο, το οποίο διαχρονικά επιβεβαιώνεται στη σχετική βιβλιογραφία, διαμορφώνοντας μία αντίφαση αλλά και μία σύγχυση κατά την ερμηνεία των ευρημάτων.

Πρόσφατη έρευνά μας στο Ινστιτούτο Πολιτικής Υγείας σε συνεργασία με το Εργαστήριο Αξιολόγησης Πολιτικών, Τεχνολογιών και Συμπεριφορών Υγείας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, αξιολόγησε την εικόνα του τομέα της υγείας στην Ελλάδα. Η έρευνα διεξήχθη τον Ιανουάριο του 2026 σε τυχαίο και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.003 ατόμων με τη μέθοδο των προσωπικών τηλεφωνικών συνεντεύξεων στα νοικοκυριά των ερωτώμενων και τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου.

Ενα πρώτο εύρημα επιβεβαιώνει την απόκλιση μεταξύ της θεωρούμενης ως επικρατούσας άποψης για το σύστημα υγείας και της άποψης των ίδιων των ερωτώμενων, με τη δεύτερη να εμφανίζεται λιγότερο αρνητική. Συγκεκριμένα, ενώ το 69,3% των ερωτώμενων εκτιμούν ότι η επικρατούσα άποψη για το σύστημα υγείας στην Ελλάδα είναι αρνητική και μάλλον αρνητική, την ίδια (αρνητική και μάλλον αρνητική) άποψη διατυπώνει μόνο το 55,7% των συμμετεχόντων. Ομοίως, ενώ μόλις το 15% των ερωτώμενων εκτιμούν ότι η επικρατούσα άποψη για το σύστημα υγείας στην Ελλάδα είναι θετική και μάλλον θετική, οι ίδιοι οι συμμετεχόντες δηλώνουν κάτι τέτοιο σε ποσοστό 26,2%.

Η απόκλιση αυτή ενδεχομένως αντανακλά την αρνητικότητα που συνοδεύει τη συζήτηση γύρω από τις υπηρεσίες υγείας, η χρήση των οποίων στις περισσότερες περιπτώσεις καθίσταται αναγκαία λόγω της ύπαρξης κάποιου προβλήματος. Επιπρόσθετα, φαίνεται ότι η επικρατούσα άποψη «συχρούεται» και με κάποια διαχρονικά και αδιαμφισβήτητα δεδομένα, γεγονός που μάλλον αντανακλά και ένα έλλειμμα ενημέρωσης του κοινού για θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση των υπηρεσιών υγείας. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αφορά την άποψη ότι η χώρα μας έχει έλλειψη ιατρών, την οποία υποστηρίζει το 66,3% των ερωτώμενων, τη στιγμή που η χώρα μας καταγράφει τον υψηλότερο δείκτη ιατρών ανά 1.000 άτομα (6,6 έναντι 3,9 κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ και 4,3 στην ΕΕ).

Βέβαια, το εύρημα αυτό προκύπτει όχι τόσο από την αμιγώς ποσοτική προσέγγιση του θέματος αλλά από τυχόν δυσκολίες και εμπόδια που ανακύπτουν κατά την πρόσβαση των πολιτών στο σύστημα υγείας, συνθήκη η οποία μεταφράζεται σε μία λαθεμένη αντίληψη των σχετικών μεγεθών. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη μεγάλη αποδοχή του πρόσφατου μέτρου της ηλεκτρονικής αναζήτησης ιατρού και του ηλεκτρονικού κλεισίματος ραντεβού, που αξιολογείται ως ωφέλιμο για τον πολίτη από το 76% των συμμετεχόντων.

Θετική είναι και η αξιολόγηση άλλων πρωτοβουλιών της κεντρικής διοίκησης, όπως π.χ. το πρόγραμμα κτηριακής αναβάθμισης των νοσοκομείων του ΕΣΥ, με το 87,7% των συμμετεχόντων να το κρίνουν ωφέλιμο, τα προγράμματα δωρεάν προληπτικών εξετάσεων (για καρκίνους, καρδιαγγειακό κίνδυνο κ.λπ.), τα οποία κρίνονται ωφέλιμα από το 89,8% και η διανομή φαρμάκων κατ' οίκον, την οποία θεωρεί ωφέλιμη το 85,8%. Ομοίως, ο ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος κρίνεται ωφέλιμος από το 85,8%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τα απογευματινά χειρουργεία στο ΕΣΥ είναι 61,1%.

Παρά την υψηλή αποδοχή των παραπάνω, οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι το σύστημα υγείας της χώρας μας εξακολουθεί να υπολείπεται των αντίστοιχων συστημάτων των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών σε υποδομές, στελέκωση, εξοπλισμό, διαδικασίες πρόσβασης, ποιότητα, κόστος για τον πολίτη, ψηφιοποίηση και πολιτικές πρόληψης. Το εύρημα αυτό, συνδυαζόμενο με τα παραπάνω, καθιστά φανερό την «εγκατεστημένη» αρνητικότητα απέναντι στον τομέα της υγείας, απόρροια περισσότερο της γενικής επικρατούσας άποψης και λιγότερο της ίδιας εμπειρίας ή γνώσης. Αυτό αποτελεί πρόκληση όχι μόνο για την επιστημονική έρευνα αλλά και για την πολιτική υγείας, καθώς η αντίληψη αυτή μεταφράζεται σε μια γενικευμένη επιφυλακτικότητα απέναντι στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις. Κατ' αποτέλεσμα, η υλοποίησή τους καθίσταται δυσχερής, παρά την επιμένουσα κοινωνική απαίτηση για αλλαγή.

Ο Κυριάκος Σουλιώτης είναι καθηγητής Πολιτικής Υγείας, κοσμήτορας της Σχολής Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι το σύστημα υγείας της χώρας μας εξακολουθεί να υπολείπεται των αντίστοιχων συστημάτων των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών σε υποδομές, στελέκωση, εξοπλισμό, διαδικασίες πρόσβασης, ποιότητα, κόστος για τον πολίτη, ψηφιοποίηση και πολιτικές πρόληψης. Το εύρημα αυτό, συνδυαζόμενο με τα παραπάνω, καθιστά φανερό την «εγκατεστημένη» αρνητικότητα απέναντι στον τομέα της υγείας

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΩΦΕΛΙΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Κυριάκος Σουλιώτης είναι καθηγητής Πολιτικής Υγείας, κοσμήτορας της Σχολής Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου